

BULLETIN

4/1995



Národní protidrogová centrála
Praha

Obsah :

1. Policie ČR a Generální ředitelství cel v boji proti mezinárodnímu nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami
JUDr. Jiří KOMOROUS
2. Novela trestněprávních norem a organizovaný zločin
JUDr. Jan CHMELÍK, Úřad vyšetřování pro ČR
3. Partnerství pro živá a bezpečná města
Redakční rada
4. Žádná liberalizace v drogové politice
Redakční rada
5. Navrhované změny nizozemské drogové politiky
Redakční rada
6. Zahraniční výběr informací k problematice drog
Redakční rada
7. Příloha – Současná drogová scéna v hlavním městě Praze
Středisko sociální prevence hlavního města Prahy

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL V BOJI PROTI MEZINÁRODNÍMU NELEGÁLNÍMU OBCHODU S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI

JUDR. JIŘÍ KOMOROUS

Mimo resort MV je jedním z nejdůležitějších, respektive vůbec nejstrategičtějším partnerem policie ČR v oblasti potírání nelegálního obchodu s omamnými a psychotropními látkami – Generální ředitelství cel MF ČR.

Mluvíme-li o policie ČR, myslíme Národní protidrogovou centrálu ÚOOZ S KP P ČR a pokud se jedná o Generální ředitelství cel, myslíme protinarkotické oddělení Odboru boje proti podludnictví GŘC MF.

Vzhledem k tomu, že se jedná o zcela zásadní vztah a spolupráci mezi resorty v dané oblasti, pokládáme za důležité v tomto čísle Bulletinu v krátkosti informovat o vývoji a současném stavu spolupráce mezi Národní protidrogovou centrálou ÚOOZ S KP P ČR a Protinarkotickým oddělením Odboru boje proti podludnictví GŘC.

Vývojovou spirálu v novodobých vztazích mezi policií ČR a GŘC v dané oblasti můžeme rozdělit do tří vývojových etap :

- I. etapa – 1990 – 1993
- II. etapa – 1993 – 1995
- III. etapa – 1995 – současnost
- IV. etapa – plánovaná úvaha

Tyto etapy jsou především dány postupnou konsolidací, budováním struktury a vyjasněním systému specializované součásti policie ČR v oblasti potírání drogové kriminality a jevů souvisejících v resortu Ministerstva vnitra.

I. ETAPA – 1990 – 1993

Tato etapa je nejvíce poznamenána nejasností kompetencí, struktur, vzájemných vazeb a odpovědností uvnitř resortu Ministerstva vnitra ohledně potírání nedovoleného obchodu s omamnými a psychotropními látkami. V této době do uvedeného problému integrovala Federální kriminální policie, Protidrogová brigáda FPS, Správa P ČR hl. města Prahy (protinarkotické oddělení) a navíc ještě Úřad pro narkotika.

Výsledkem činnosti na tomto úseku byl absolutní zmatek, kdo v jakých případech a věcech a jak oslovuje Generální ředitelství cel, co garantuje, kdo a za co odpovídá. Výsledkem této situace na druhé straně, tedy na straně Generálního ředitelství cel, byl v podstatě logicky vyplývající nezáměr se orientovat, s kým komunikovat a ve kterých případech a věcech. Z uvedeného vyplývá, že v tomto období se jednalo de facto o spolupráci pouze v nejnútnejších případech vyžadujících tuto činnost. Toto období lze charakterizovat také jako období hledání a ujasňování zejména policejní organizace na tomto úseku. Toto období dále bylo navíc poznamenáno končícím federativním uspořádáním republiky a obtížnou komunikací se slovenskou částí republiky.

II. ETAPA – 1993 - 1995

Rok 1993, rok vzniku České republiky, jako samostatného subjektu v mezinárodním společenství, znamenal zásadní pozitivní obrat v organizaci policie ČR a tím i ve vzájemných vztazích s Generálním ředitelstvím cel.

Rozhodnutím vedení Policie ČR a Ministerstva vnitra ČR došlo ke spojení všech výkonných operativních pracovišť policie ČR po linii drog a bylo vytvořeno jednotné

vrcholné pracoviště kriminální policie ČR. Toto pracoviště, pod názvem Odbor drog bylo začleněno do Ústředny kriminální policie a stalo se prakticky protidrogovou centrálou policie ČR.

Přesto dosud na centrální úrovni boje proti nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami existoval ještě jeden další vrcholný orgán, Národní drogová informační služba. I přes existenci tohoto dekoordinálního prvku v rámci policie došlo k zásadní změně v komunikaci a spolupráci mezi policií ČR a Generálním ředitelstvím cel v přímém protidrogovém výkonu.

Vzápětí po vzniku Odboru drog dochází k zásadnímu setkání vedení Odboru drog ÚOZ ÚKP a Protinarkotickým oddělením GŘC. Výsledkem tohoto setkání je urychlené přijímání opatření k řešení výměny informací, společné spolupráce, koordinace akcí a jsou položeny první základy k vytvoření společné pracovní skupiny specialistů policie a celníků ČR zaměřené na činnost společného boje proti nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami v rámci České republiky.

Tyto zásadní pozitivní změny se vzápětí odrazily ve společném koordinovaném postupu v řešení problematiky pašování drog směřujících do České republiky přes mezinárodní letiště v Praze Ruzyni. Jedná se zejména o problematiku pašování drog v cestovních zavazadlech a tělních dutinách osob. Dále se tyto pozitivní změny promítly v této době do největší protidrogové operace policie ČR, operace ANDROMÉDA. Konkrétním výsledkem bylo zatčení 97 kosovo-albánských pachatelů po celé Evropě, včetně České republiky a zadržení téměř 200 kg heroinu. O stejném přístupu ke spolupráci můžeme hovořit například v případě operace BABYLON, při které bylo zajištěno půl tuny hašiše a došlo k zatčení organizátorů celé nelegální transakce. Ve výčtu společných úspěšných akcí bychom mohli pokračovat i nadále.

Koordinace a spolupráce v této II. etapě se postupně dostává až do úrovně společných smíšených tzv. „realizačních skupin“, tedy do realizace případů, kde se ukončení konkrétní kauzy, spočívající v zatčení pachatelů a zajištění omamných a psychotropních látek, včetně věcí, **účastní** pod společným vedením jak policisté OD ÚKP tak specialisté Protinarkotického oddělení GŘC.

V závěru této etapy již tedy jednoznačně hovoříme o existenci *společné pracovní skupiny* Odboru drog ÚKP a Protinarkotického oddělení GŘC.

Tato II. etapa vyústila ve svém závěru v několik zásadních vývodů odborníků policie ČR a celníků GŘC v dané oblasti. Mezi nejdůležitější patří následující dva závěry :

1. tato nastoupená forma spolupráce v oblasti informatiky, koordinace, výměny poznatků a rozpracování konkrétních případů se jeví jako velmi vhodná, efektivní, operativní, nesoucí konkrétní výsledky.
2. Jako nadbytečné se jeví vytváření jakýchkoliv koordinačních úřadů nad celníky a policií v dané oblasti, které by naopak mohly vést ke ztrátě operativnosti a paradoxně k dekoordinaci práce v dané problematice

III. etapa – 1995 – současnost

Tuto etapu lze v současnosti charakterizovat jako nejvyšší kvalitativní stupeň v oblasti vzájemné spolupráce a postupu v boji proti nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami, mezi policií ČR a Generálním ředitelstvím cel.

Dochází k zániku Národní drogové informační služby, čímž je v rámci protidrogového výkonu policie odstraněn jeden z posledních dekoordinálních prvků uvnitř resortu MV, a to zejména ve vztahu k zahraničním partnerům, a je vytvořena NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie České republiky. Vznikem NPDC ÚOOZ S KP P ČR dochází k vytvoření jediné, vrcholové,

výkonné, analytické, koordinační a metodické součásti policie České republiky v oblasti potírání drogové kriminality. Toto pracoviště převzalo některé úkoly zaniknuté Národní drogové informační služby (zbytek úkolů, zejména v oblasti informatiky a vrcholné strategické analýzy převzalo analytické pracoviště ÚOOZ).

Provedená reorganizace se okamžitě pozitivně odrazila nejen v koordinaci a spolupráci se zahraničím, ale i s ostatními policejními útvary v rámci policie České republiky.

Společné pracovní skupiny a velmi dobré kooperační a koordinační vazby mezi policií ČR a GŘC začínají být prezentovány až do společné účasti vedoucích Národní protidrogové centrály ÚOOZ S KP P ČR a Protinarkotické oddělení GŘC na mezinárodních jednáních v dané problematice.

Dochází k vybudování spojení typu bod-bod mezi stálými dozorčími službami NPDC a GŘC. V realizační fázi se nachází projekt elektronické pošty a koncových infoterminálů na obou uvedených pracovištích. Totéž platí o společném projektu bezdrátového spojení. Společná pracovní skupina využívá mimo jiné mobilních expertních pracovišť Generálního ředitelství cel, neboť Národní protidrogová centrála ustoupila od zřizování obdobných policejních zařízení a to :

1. Z důvodů úsporných
2. Z důvodu existence společné pracovní skupiny NPDC a PO GŘC

Čili můžeme konstatovat, že v současné době dosáhla kvalita vztahů, spolupráce a koordinace mezi Národní protidrogovou centrálou ÚOOZ a Protinarkotickým oddělením GŘC zatím své nejvyšší úroveň a to jak uvnitř České republiky, tak i ve vztahu k zahraničí. Mimo jiné je tato forma a úroveň kooperace mezi policií a celníky České republiky v oblasti potírání nelegálního obchodu s omamnými a psychotropními látkami velmi vysoce oceňována zahraničními partnery.

IV. etapa – plánovaná úvaha

V následujícím období, o kterém můžeme hovořit jako o IV. etapě, plánujeme a uvažujeme o vytvoření společného pracoviště Národní protidrogové centrály ÚOOZ a Protinarkotického oddělení GŘC. Cílem projektu je zatím zkušebně vytvořit pracoviště tvořené pracovníky obou součástí. Tito pracovníci by řešili konkrétní kauzy a po vyhodnocení by následovala možnost vytvoření již stále „společné doislokace“ pracoviště Národní protidrogové centrály ÚOOZ a Protinarkotického oddělení GŘC. Vytvořením takového pracoviště dospějeme k dalšímu kvalitativnímu posunu ve vztazích a spolupráci mezi našimi službami.

Závěrem pokládáme za nutné zdůraznit, že téměř jedna třetina ukončených akcí a operací Národní protidrogové centrály ÚOOZ od roku 1993 do současné doby byla úspěšně realizována a ukončena díky kvalitní spolupráci policie České republiky a Generálního ředitelství cel MF ČR při potírání nedovoleného obchodu s omamnými a psychotropními látkami. Při realizaci úkolů v oblasti boje proti drogové kriminalitě je třeba si jen přát, aby takto vedená spolupráce i nadále pokračovala a aby byly splněny všechny projekty spolupráce v dalším období.

NOVELA TRESTNĚPRÁVNÍ NOREM A ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

JUDr. JAN CHMELÍK

Zákonem č. 152 ze dne 29.6. 1995 uveřejněným ve Sbírce zákonů, částka 40, byla provedena v pořadí 12. novela trestního zákona a trestního řádu a rovněž byl novelizován zákon č. 283/1991 Sb. o policii ČR..

Novelizace se dotkla dvou základních oblastí. Reagoval na nutnost přijmout odpovídající právní úpravu pro účinnější postih vyšší formy trestné činnosti, takzvaného organizovaného zločinu. Druhou oblastí, na kterou byla novelizace zaměřena, je rozšíření takzvaných odklonů v trestním řízení a rozšíření alternativních trestů. Ve výkladu se však budu věnovat ustanovením týkajících se organizovaného zločinu.

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Základní znaky Organizovaný zločin je novým fenoménem trestné činnosti páchané již i v našem státě, která nebývalým tempem nabývá na důraznosti. Organizovaný zločin tak, jak je chápán v zahraničí, zejména v USA a Itálii, je vyšší formou trestné činnosti, která podstatně zvyšuje společenskou nebezpečnost takových jednání. Při jeho charakteristice se již „standartně“ i u nás vychází z „mafiánského pojetí“. To jej charakterizuje jako trestnou činnost páchanou s vysokou odborností a profesionalizací pachatelů a kapitalizaci takto nabytých zisků. Profesionalizace je dána především vysokou úrovní organizovanosti spočívající v koncepční, plánovitě a pevně hierarchicky členěné organizační struktuře s přesně vymezenými funkcemi, dělbou práce a mezinárodním propojením. Celá činnost zločinného spolčení, jak je tato organizační struktura pojmenována trestním zákonem (§ 89 odstavec 20 trestního zákona), je zaměřena na dosažení vysokého zisku, který, mimo financování další trestné činnosti, je používán i k podnikatelským aktivitám. Organizovaný zločin tak nabývá povahy podniku s dlouhodobou strategií a tomu odpovídajícími obchodními ale i společenskými vztahy (například pronikání do politických, finančních a dalších struktur). Ne nevýznamnou charakteristickou oblastí organizovaného zločinu je i jeho zabezpečování, obranná funkce, která brání pronikání nežádoucích osob nebo jevů do organizační struktury zločinného spolčení a tím brání jeho vyzrazení. Odhalení trestné činnosti páchané zločinným spolčením nebo samotné rozkrytí zločinného spolčení vyžaduje zvláštní prostředky, postupy i pravomoci v práci policejních orgánů a orgánů činných v trestním řízení. Tyto prostředky i pravomoci mohou představovat závažný zásah do osobních práv a svobod občanů, které dosud nebyly obvyklé. Proto bylo nutné, aby se hned v počátku předešlo případnému zneužívání takových zvláštních pravomocí a prostředků a jejich použití je procesně upraveno trestním řádem, ale i zákonem o policii České republiky.

Zločinné spolčení Jak jsem uvedl v úvodu, novelizace ustanovení § 89 trestního zákona zavedla v odstavci 20 nový, trestně právní pojem **zločinné spolčení**. To je charakterizováno jako spolčení více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na dosahování zisku soustavným páčáním úmyslné trestné činnosti.

Základní znaky Definování samotného pojmu zločinného spolčení v trestním zákoně je základem k uplatnění dalších, novelou trestního zákona, trestního řádu i zákona o policii České republiky zavedených ustanovení. Zločinné spolčení je definováno čtyřmi základními znaky (někteří autoři uvádí pouze tři, přičemž první znak „společenství více osob“ podřazují – subsumují pod organizační strukturu zločinného spolčení. Těmito čtyřmi znaky jsou :

1. Společenství více osob
2. Organizační struktura
3. Cíl zločinného spolčení (dosahování zisku)
4. Prostředky k dosažení cíle

Ad 1 - SPOLEČENSTVÍ VÍCE OSOB

Vydeme-li z premisy, že zákon by neměl obsahovat pojem, který by bylo možné v různých ustanoveních vykládat rozdílně, pak za více osob bude v souladu s platnou judikaturou a soudní praxí pokládáno společenství nejméně **tří osob** (například R 45/86). V tomto smyslu výklad uvedeného znaku zločinného spolčení bude korespondovat s výkladem organizované skupiny.

Ad 2 - ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Tento znak je charakterizován **vnitřní strukturou, rozdělením funkcí, dělbou činností**.

Uvedené znaky, společně s cílem činnosti zločinného spolčení dosahovat zisky, povyšují společenskou nebezpečnost jednání zločinného spolčení nad jednání organizované skupiny. Znaky korespondují s již v úvodu naznačeným „mafíánským pojetím“ zločinného spolčení. Podle dosavadních zahraničních zkušeností všechny skupiny organizovaného zločinu si svou hierarchii a organizační strukturu uspořádaly do tří základních organizačních stupňů :

1. řídicí centrum
2. střední článek zajišťující operativní řízení třetího článku
3. výkonný článek

Přitom je přísně dbáno, aby výkonný článek byl přísně izolován od řídicího centra. Každý z těchto článků (kterých podle stupně organizovanosti může být i více), se dále funkcionálně člení (například řídicí centrum může být složeno z šéfa, jeho ochranky, poradců a právních poradců). Je pochopitelné, že uvedené organizační členění bude typické pro spolčení řádově desítek osob, členů a nebude přicházet v úvahu u spolčení uváděného základního počtu osob, to jest nejméně tří osob. Lze však tvrdit, že organizovaný zločin páchaný tak malou

skupinou osob bude spíše výjimkou, nebo tato malá skupina osob bude představovat řídicí skupinu využívající k páčání trestné činnosti dalších občanů, kteří v počátku nemusí ani tušit, že jsou nástrojem k páčání trestné činnosti.

Například organizované převaděčství osob z bývalé Jugoslávie přes naše území do SRN případně jiných států. Celý obchod je organizován malou skupinou osob, rozdělenou na určitá teritoria (v místě určení, v ČR přes kterou je převádění osob zatím nejprůchodnější a ve výchozím státu, kterým je například bývalá Jugoslávie), které k samotnému převádění – převážení běženců využívají zprvu nic netušící taxikáře.

Zločinné spolčení je však charakterizováno i dalšími znaky a to **prolínáním organizovaného zločinu do oficiálních mocenských struktur a mezinárodním propojením.** Tyto znaky do definice zločinného spolčení zahrnuté nebyly. Lze to považovat za praktické opatření,. Protože jinak by musely být v trestním řízení velmi pracně dokazovány a to i u každého trestného činu spáchaného ve prospěch zločinného spolčení.

Ad 3 – CÍL ZLOČINNÉHO SPOLČENÍ

Zisk, dosahování zisku je dalším rozhodným a dělicím znakem mezi skupinou a zločinným spolčením. Na rozdíl od organizované skupiny má zločinné spolčení povahu podniku s dlouhodobou strategií na vytváření zisku a jeho kapitalizaci. Zisk je základním finančním zdrojem podniku i jeho vyšších forem (kartel, syndikát), které jsou organizovány zločinem ve vyšších fázích organizace zřizovány. Tímto znakem mimo jiné došlo k rozlišení zákonem vymezeného zločinného spolčení od spolčení, které mají jiné cíle (například rasistické, teroristické, politické a podobně) než je dosažení zisku.

Ad 4 – PROSTŘEDKY K DOSAŽENÍ CÍLE

Úmyslná trestná činnost. Páčání úmyslné trestné činnosti je dalším obligatorním znakem zločinného spolčení. Činnost zločinného spolčení nemusí být zaměřena na páčání individuálně určitých trestných činů a nemusí se ani jednat o zvlášť závažné úmyslné trestné činy (viz §§ 41 a 62 trestního zákona). Tím se i odlišuje od spolčení ve smyslu ustanovení § 7 odstavec 1 trestního zákona. Cílem zločinného spolčení (ve smyslu § 89 odstavec 20 trestního zákona) však musí být soustavné páčání úmyslné trestné činnosti. Novelizací nebylo přikročeno k taxativnímu vymezení jakých úmyslných trestných činů a ponechává se určitá volnost ve výkladu. Konkretizovat úmyslné trestné činy, které mohou být zločinným spolčením páčány nelze. Rámcově za nejčastěji páchanou trestnou činnost zločinným spolčením lze označit kvalifikovanou majetkovou trestnou činnost (například kategorie označovaná jako praní špinavých peněz a další), velmi lukrativní drogovou trestnou činnost, která (jak ukazují zahraniční zdroje) patří k nejziskovější oblasti a další. Je zajímavé, že zločinná spolčení nejsou v zahraničí orientována na násilnou trestnou činnost. Té se převážně dopouští v případech ohrožení zločinné organizace a násilná trestná činnost je převážně páčána jako „obranný mechanismus“ proti narušení přísných norem chování členů

organizace (zločinného spolčení), anebo proti zásahům do činnosti zločinného spolčení zvenčí. V podvědomí občanů jako rozhodující činnost organizovaného zločinu vystupují takzvané vraždy na objednávku, přitom tato trestná činnost je záležitostí spíše jednotlivců než organizovaných skupin. Jistou výjimkou z uváděného tvrzení představují vymahači dluhů, pohledávek, vybírání poplatků za provozování živností, nebo vybírání takzvaného výpalného.

Soustavné páchání. Soustavným pácháním se podle ustálené soudní praxe považuje doba kolem 6 měsíců, po kterou je trestná činnost páchána.

Vztah zločinného spolčení k organizované skupině. Za organizovanou skupinu je označováno sdružení více osob (shodně se zločinným spolčením nejméně tří osob, jak vyžaduje ustálená soudní praxe a judikatura) mezi kterými je provedena určitá dělba úkolů, vyznačující se plánovitostí a koordinovaností činností. Na prvý pohled znaky shodné se znaky zločinného spolčení. Rozdíl ve prospěch zločinného spolčení je v úrovni a kvalitě plánování a koordinace činnosti, která u zločinného spolčení je podstatně vyšší a tím i pro společnost nebezpečnější než u organizované skupiny.

Organizovaná skupina nevyžaduje trvalejší organizaci, může být sdružena pouze pro jeden skutek. Nevyžaduje se u ní trvalejší působení, nevyžaduje se trvalá organizační struktura, výslovné přistoupení člena k organizované skupině. Postačí, když člen organizované skupiny se do skupiny pouze „včlení“ a účastní se její trestné činnosti.

Zločinné spolčení na rozdíl od organizované skupiny vyžaduje pevnější a provázanější vztah členů, kteří jsou do zločinného spolčení přijímáni po splnění přísných pravidel (kriterií), jsou zařazeni do určitého organizačního celku s vymezenou funkcí, musí respektovat přísná pravidla chování a vztahů mezi členy zločinného spolčení, jejichž porušení je vnitřně přísně trestáno (i smrtí). Přísně je trestán i exces z činnosti zločinného spolčení, například spáchání trestného činu „na vlastní pěst“, které mohlo organizaci zločinného spolčení nebo její činnost ohrozit. Všechny tyto atributy u organizované skupiny schází. Organizovaná skupina je tedy daleko volnější, méně organizované spolčení osob než zločinné spolčení. Lze tedy konstatovat, že organizovaná skupina je vůči zločinnému spolčení subsidiární. Zločinné spolčení je kvalitativně i organizačně podstatně vyšším celkem než organizovaná skupina.

Rozdílností mezi uvedenými seskupeními osob by se dalo uvést daleko více, pro daný účel však uvedené vymezení považuji za dostačující.

Dokazování.

Rozhodující pro právní kvalifikaci trestné činnosti bude prokázání znaků zločinného spolčení jako vyšší formy organizované trestné činnosti oproti organizované skupině. S tímto dokazováním nemáme zatím žádné zkušenosti. Lze proto pouze rámcově předpokládat formy dokazování a důkazní prostředky, které k tomu účelu bude možné využít. Je zřejmé, že zločinné spolčení je přísně uzavřené společenství s mnohými ochrannými prvky proti vyzrazení a jeho rozložení (rozkrytí). Zahraniční praxe potvrzuje, že je velmi obtížné do zločinného spolčení proniknout, což

v mnoha případech bude i u nás rozhodující formou prokázání trestné činnosti. Vzhledem k mezinárodní propojenosti organizovaného zločinu bude nezbytně nutné jak ve stádiu operativního rozpracování tak i trestního řízení úzce spolupracovat se zahraničím, které zejména u trestního řízení vyžaduje respektování přísných mezinárodních pravidel. Kromě klasických důkazních prostředků nám novelizovaný trestní řád umožňuje využít k dokumentaci zločinného spolčení agenta. Jeho využití vzhledem k problematické právní úpravě zejména jeho trestní odpovědnosti za činy, kterých se jako člen zločinného spolčení účastní nebo dokonce bude muset dopustit, je velmi problematické.

TRESTNÝ ČIN ÚČAST NA ZLOČINNÉM SPOLČENÍ (§ 163a trestního zákona) A SOUVISEJÍCÍ USTANOVENÍ (§ 163b, § 163c trestního zákona)

V souladu s právními úpravami jiných států byl novelou trestního zákona zaveden nový trestný čin *účast na zločinném spolčení* (§ 163a trestního zákona), který umožňuje přísně postihovat založení zločinného spolčení, účast na jeho činnosti nebo i podporu zločinného spolčení. Se zavedením tohoto trestného činu souvisí i úprava výměry trestu pachatelů. V případech, kdy pachatel je souzen za trestný čin Účast na zločinném spolčení, neužije se ustanovení §44 trestního zákona, neboť by se jednalo o opakované zvýšení trestní sazby. Zvýšení trestní sazby uvedené v ustanovení § 44 trestního zákona, které vychází ze zásad přičítání trestu u zvláště nebezpečného recidivisty, se týká pouze případů uvedených v § 43 trestního zákona. U pachatele trestného činu účast na zločinném spolčení je nebezpečnost činu pro společnost zohledněna v trestní sazbě.

§ 163a TRESTNÍHO ZÁKONA – ÚČAST NA ZLOČINNÉM SPOLČENÍ

FORMY

Trestného činu účast na zločinném spolčení se dopustí ten, kdo založí zločinné spolčení, nebo se činnosti takového spolčení účastní, anebo kdo zločinné spolčení podporuje.

Účast na zločinném spolčení je svou podstatou přípravným jednáním, které má tři formy :

1. založení
2. účast
3. podpora

Založení zločinného spolčení , tím je míněna například i přeměna jakékoliv „nezávadné organizace“ ve zločinné spolčení. Založením se v podstatě rozumí organizátorská činnost, při které se nevyžadují žádné formality.

Účast na činnosti zločinného spolčení. Účastí je míněno utváření podmínek pro činnost zločinného spolčení. Tato činnost ještě nemusí mít znaky individuálně určitého trestného činu. Tuto skupinu znaků trestného činu účasti na zločinném spolčení je třeba odlišit od účasti na páčání, konkrétního, individuálně určitého trestného činu členem zločinného spolčení. Ve druhém případě by se jednalo o formu pachatelství

nebo spolupachatelství nebo účastenství ve smyslu ustanovení § 10 trestního zákona (organizátorství, návod, pomoc). To, že tato činnost nemusí směřovat k páčání individuálně určitého trestného činu je i rozdíl od přípravy ve smyslu ustanovení § 7 trestního zákona. Účasti na činnosti zločinného spolčení zřejmě bude samotné členství ve zločinném spolčení, tedy je jí míněna činnost člena například při vyvíjení aktivit směřujících ke kapitalizaci zisku jeho uplatněním v podnikatelských aktivitách, podíl na organizaci a řízení zločinného spolčení a podobně. Pokud jde o činnost nečlenů zločinného spolčení, kteří jsou najímání zločinným spolčením například jako externisté ke spáchání konkrétního úkolu, ti budou za spáchanou trestnou činnost postihována jako za trestnou činnost spáchanou ve prospěch zločinného spolčení (§ 43 a 44 trestního zákona)

Podpora zločinného spolčení. Podporovat zločinné spolčení je možné zevnitř nebo zvenčí. Zevnitř zločinného spolčení může podporovat jeho člen, který se jiným způsobem než podporou (materiální, morální a jinou) na činnosti nepodílí. Je to teoretická konstrukce, spíše nepravděpodobná, protože ve zločinném spolčení každý jeho člen má přesně vymezené úkoly, jejichž neplnění se přísně trestá. Z tohoto pohledu činnost členů zločinného spolčení může podporovat kdokoliv ať již materiálně (poskytováním hmotných prostředků a podobně) nebo morálně (propagací zločinného spolčení, nábořem vhodných členů nebo řadových členů nebo takzvaných externistů a podobně).

Je možné proto tvrdit, že podporou zločinného spolčení je míněna činnost nečlena zločinného spolčení, případně externisty. Svým obsahem má podpora charakter pomoci, jinak podle ustanovení § 10 trestního zákona hodnocena jako forma účastenství. Toto účastenství je však v ustanovení § 163a trestního zákona povýšeno na pachatelství. Oproti účastenství podle § 10 trestního zákona se nevyžaduje takzvaná akcesorita účastenství, to znamená nevyžaduje se, aby se jiný pachatel alespoň pokusil o spáchání konkrétního trestného činu.

Forma zavinění

Forma zavinění. Účast na zločinném spolčení je úmyslný trestný čin. Zejména u podpory a účasti na zločinném spolčení bude nutné prokazovat, že pachatel alespoň věděl, že podporuje zločinné spolčení nebo, že se na jeho činnosti účastní a s tímto jednáním byl srozuměn (úmysl nepřímý § 4 písmeno b trestního zákona). U pachatele, který se na činnosti zločinného spolčení účastní však může jít i o úmysl přímý (§ 4 písmeno a trestního zákona). U pachatele, který zločinné spolčení založí je nepochybné, že půjde o úmyslné zavinění, a to o úmysl přímý.

§ 43 trestního zákona

Trestný čin spáchaný ve prospěch zločinného spolčení.

Jak jsem uvedl trestný čin účast na zločinném spolčení je nutné odlišit od trestného činu spáchaného ve prospěch zločinného spolčení. Co je míněno trestnou činností spáchanou ve prospěch zločinného spolčení je upraveno v § 43 trestního zákona. Tato trestná činnost je vyjádřena ve třech formách spáchání úmyslného trestného činu, který pachatel :

Formy

1. vědomě **spáchal jako člen** zločinného spolčení
2. vědomě spáchal **se členem** zločinného spolčení
3. spáchal v úmyslu **zločinnému spolčení napomáhat**

ad 1) Na rozdíl od „přípravné činnosti“, uvedené v § 163a trestního zákona, pachatel – člen zločinného spolčení – v této první formě realizuje individuálně určitý trestný čin, tedy páchá konkrétní trestný čin, za který bude postižen soudem podle trestní sazby zvýšené podle zásad výpočtu trestu pachateli – zvláště nebezpečnému recidivistovi (§ 41 trestního zákona a následující). Považuji za důležité upozornit, že při konkretizování skutku je nezbytně nutné vymezit, že čin – skutek byl spáchán ve prospěch zločinného spolčení, tak, jak je specifikován skutek spáchaný zvláště nebezpečným recidivistou. Je to důležitá kvalifikační okolnost, která nesmí být opomenuta.

Ad 2-3) Pachatel při těchto formách páchaní trestné činnosti není členem zločinného spolčení, ale trestnou činnost páchá se členem tohoto spolčení. Trestnou činnost páchá buď se členem zločinného spolčení (forma spolupachatelství, organizátorství nebo pomoci), nebo v úmyslu zločinnému spolčení napomáhat. Jde o úmyslný trestný čin, tedy pachatel o tom, že páchá trestný čin se členem zločinného spolčení musí vědět, přičemž postačuje úmysl nepřímý (pachatel ví, že trestnou činnost páchá se členem a je s tím srozuměn - § 3 odstavec 2 trestního zákona).

Úmysl napomáhat zločinnému spolčení znamená, že tuto trestnou činnost páchá ve prospěch zločinného spolčení (například zisk z trestné činnosti věnuje zločinnému spolčení).

Účinná lítost

V zájmu předcházet trestné činnosti páchané ve prospěch zločinného spolčení byl trestní zákon novelizací doplněn o další nové ustanovení o účinné lítosti, které zaručuje za splnění podmínek uvedených v § 163 b trestního zákona beztrestnost oznamovatele. Bez trestným se stává ten, kdo spáchal trestný čin účast na zločinném spolčení podle § 163a trestního zákona a učinil o zločinném spolčení oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z jiného činu zločinného spolčení, než je uveden v § 163a trestního zákona, mohlo být ještě odstraněno. Tato účinná lítost se vztahuje pouze na trestný čin podle § 163a trestního zákona. Jde o další zvláštní případ účinné lítosti (například jednou z forem účinné lítosti je její vyjádření v § 214 trestního zákona). Na rozdíl od ostatních forem účinné lítosti tato, vyjádřená v § 163b trestního zákona, není podmíněna dobrovolností, je však podmíněna včasným oznámením. Pachatel si získá beztrestnost i v případě, že je k účinné lítosti donucen například okolnostmi (domnívá se, že jeho trestná činnost je vyražena a jako pachatel nemůže uniknout). Účinná lítost musí být učiněna do doby, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému zákonem z jiného činu zločinného spolčení, než je uvedeno v § 163a, mohlo být ještě odstraněno. Nejde tedy o nebezpečí z trestného činu podle § 163a, ale o nebezpečí z jiného trestného činu páchaného zločinným spolčením. Oproti účinné lítosti podle § 66 trestního zákona (s taxativním vymezením trestných činů, u kterých může být uplatněna) se nevyžaduje odstranění škodlivého následku.

Postavení a trestní odpovědnost agenta

Novelizaci – zákonem č. 152/1995 Sb. – byl doplněn i zákone 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, o institut agenta (§ 34 a následující). Novelizací ustanovení § 34 zákona o Policii ČR byl rozšířen

Agent	okruh operativně pátracích prostředků o předstíraný převod věci a použití agenta . Podmínky, za kterých může být agent použit, jsou vymezeny v nově zavedeném ustanovení § 34b zákona o Policii ČR. Na jeho použití se tedy nevztahují obecně platné podmínky pro použití operativně pátracích prostředků uvedených v § 33 odstavec 1 citovaného zákona. Agentem může být pouze policista (§ 34b, odstavec 2 citovaného zákona), který může být použit za těchto podmínek :
Podmínky nasazení	<ol style="list-style-type: none"> 1. nasazení agenta jsou oprávněni žádat Služba kriminální policie a Služba policie pro odhalování závažné hospodářské trestné činnosti. 2. Agent může být nasazen v případech, kdy oprávněné orgány (viz bod 1) provádí odhalování zvláště závažných úmyslných trestných činů vymezených v § 41 odstavec 2 trestního zákona (§ 62 odstavec 1 trestního zákona) nebo trestné činy spáchané ve prospěch zločinného spolčení a jejich pachatelů, jestliže odhalování těchto trestných činů a zjišťování jejich pachatelů by jiným způsobem bylo podstatně ztíženo. 3. Jiné formy odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů jsou neefektivní a neúčinné vzhledem k charakteru konkrétního činu. 4. Agent může být použit na základě povolení soudce krajského soudu, v jeho obvodu má žadatel o povolení k použití agenta své sídlo. Sídlem žadatele se rozumí ředitelství (případně sídlo expozitury) příslušné služby Policie ČR.
Kontrola	Kontrolu na činnosti agenta vykonává státní zástupce příslušný k výkonu dozoru v přípravném řízení trestním ohledně trestného činu, který má být odhalován. Hodnocení činnosti agenta státní zástupce předkládá soudci, který povolení vydal. O výsledku použití agenta příslušná služba policie zpracuje záznam, který předloží státnímu zástupci. Dosud není vyjasněno zda a jakou důkazní hodnotu bude mít záznam o výsledku použití agenta. Předpokládá se, že záznam by měl být v trestním řízení pokládán za listinný důkaz.
Ochrana agenta	Ochrana agenta je rámcově upravena v odstavci třetím § 34b zákona o Policii ČR. K ochraně agenta zákon umožňuje, aby agent vystupoval pod jiným jménem včetně opatření v informačních systémech a evidencích. Správci dat a informačních systémů budou ze zákona povinni k ochraně agenta zavedení těchto dat strpět a zachovávat o nich mlčenlivost. Předpokládá se, že uvedené informace budou požívat ochrany zákona o státním tajemství. Policista plnící úkoly jako agent bude povinen plnit pouze úkoly agenta a pokyny svého nadřízeného služebního orgánu. Jiné povinnosti policisty po dobu plnění úkolu agenta nebude povinen plnit pokud se sám za policistu neprohlásí. Ve volbě prostředků bude agent omezen pouze tím, že použité prostředky budou způsobilé ke splnění úkolu a nebude jimi jiným osobám způsobována bezdůvodná újma na jejich právech.okruh základních zákonných prostředků, které agent může použít, je rámcově vymezen v ustanovení § 33 zákona o Policii ČR. Podmínky použití agenta i jeho ochrana bude zřejmě upravena interní normou (například nařízením ministra vnitra)

Podmínky
beztrestnosti

Trestní odpovědnost agenta. Z povahy činnosti agenta a účelu jeho nasazení do zločinného spolčení je zřejmé, že se agent bude muset zúčastnit činnosti zločinného spolčení. Pro tyto případy bylo nutné stanovit rámec jeho beztrestnosti, který je zakotven v ustanovení § 163c trestního zákona. Je potřebné rozlišovat dva základní případy, kdy agent se dopustí jednání, které by mohlo být kvalifikováno jako trestný čin.

1. Agent se zúčastní činnosti zločinného spolčení, anebo zločinné spolčení podporuje, tedy formálně se dopouští trestného činu Účast na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 trestního zákona. V tomto případě je zaručena jeho beztrestnost podle § 163c trestního zákona, pokud se takového jednání dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané ve prospěch zločinného spolčení.
2. Agent se v době působení ve zločinném spolčení (v době plnění služebních úkolů) dopustil jiné trestné činnosti se členem zločinného spolčení nebo trestné činnosti, která by mohla být hodnocena jako trestná činnost spáchaná ve prospěch zločinného spolčení. Této trestné činnosti se však dopustil proto, že jednal ve stavu krajní nouze (§14 trestního zákona) nebo nutné obrany (§ 13 trestního zákona). V tomto případě je jeho beztrestnost posuzována podle podmínek krajní nouze nebo nutné obrany a při trestní odpovědnosti bude zkoumáno, zda agent ze zákonem stanovených podmínek krajní nouze nebo nutné obrany nevybočil.

Agent provokatér

V odstavci druhém § 163c trestního zákona je řešen případ takzvaných *agentů provokatérů*. Podle tohoto ustanovení agent ztrácí svoji beztrestnost, pokud zločinné spolčení sám založí nebo zosnuje. Agentem provokatérem je policista, který založí nebo zosnuje zločinné spolčení ke spáchání trestného činu (aniž by se na spáchání tohoto trestného činu sám jakýmkoliv způsobem podílel), aby vzápětí pachatele tohoto trestného činu odhalil. Tedy včasným odhalením zabrání, aby trestný čin byl dokonán. V takovýchto případech beztrestnost agenta je vyloučena. Naproti tomu však pachatelé trestného činu, který agent „vyprovokoval“ mohou být beztrestní (například podle zásad posuzování pokusu na nezpůsobitelném předmětu útoku, to znamená, že v okamžiku útoku konkrétní společenský zájem, na který bylo útočeno neexistoval anebo nebyl takové kvality jak si pachatel představoval – viz komentář k § 8 trestního zákona, učebnice trestního práva hmotného díl I, obecná část.

ZÁVĚREM

Závěrem je nutné podotknout, že novelizací trestně právních norem a zákona o Policii České republiky se problematika organizovaného zločinu nevyřeší. Byly rovněž přijaty základní normy, které by měly účinnému boji proti této velmi závažné formě organizované trestné činnosti přispět. Zda a do jaké míry odhalování a postihování organizovaného zločinu přispějí, ukáže praxe.

Uvedený výklad je osobním názorem na danou problematiku a nelze jej považovat za oficiální výklad novelizovaných ustanovení trestního zákona, trestního řádu a zákona o Policii České republiky.

PARTNERSTVÍ PRO ŽIVÁ A BEZPEČNÁ MĚSTA

REDAKČNÍ RADA

U příležitosti návštěvy Lorda starosty města Londýna v Praze, se uskutečnilo dne 22.června 1995 v Martinickém paláci na Hradčanském náměstí v Praze, pracovní setkání nazvané „Partnerství pro živá a bezpečná města“. Kromě představitelů města Londýna se setkání zúčastnili i pracovníci Metropolitní policie (Scotland Yardu).

Z hlediska policejní problematiky bylo zajímavé vystoupení britských kolegů inspektorů Petera Woodse, Dicka Grovese a Roberta Beckleyho. Peter Woods vysvětlil základní principy politiky partnerství v boji proti zločinnosti. Při svém seznámení s principy vycházel ze skutečnosti, že během posledních 10 let se ve Velké Británii dramaticky zvýšil počet trestných činů hlášených policii, přičemž jde pouze o špičku ledovce, neboť skutečný počet trestných činů zahrnujících i latenci bude zřejmě nejméně dvakrát tak vyšší. Přitom počet policistů, kteří mají s touto trestnou činností bojovat, za stejnou dobu nijak výrazně nestoupl, ale ve srovnání některých posledních let dokonce poklesl. Proto se britská policie snaží hledat nové přístupy, jak situaci zvládnout. Jedním z nich je právě partnerství, což v praxi znamená dobrovolnou spolupráci policie, orgánů místní správy a samosprávy a podnikatelských kruhů. V rámci partnerství se řeší zejména problémy prevence kriminality. Mezi partnery musí platit všeobecná rovnost, vše je na dobrovolné smluvní bázi a podstatné je, že z partnerství musí mít všechny strany prospěch, i když prospěch nemusí mít právě bezprostřední materiální povahu. Takto se daří místní podnikatelské kruhy zainteresovat zejména do investic, směřujících do oblasti prevence trestné činnosti.

V oblasti drog, inspektor Groves vývoj a situaci ve všech hlavních druzích drog v posledních třech letech označil za velmi dynamickou, se stále vzestupnou tendencí. V letech 1989-1992 zaznamenali ve Velké Británii mezi mládeží například 100% vzestup zkušeností s drogou. Tato situace vede k potřebě zapojit do boje proti drogám i další subjekty společnosti, včetně podnikatelů. Za významné v tomto směru považuje inspektor Groves přesvědčit podnikatele zejména o ceně, kterou platí ekonomický sektor za zneužívání drog a na této bázi o výhodnosti organizační i materiální podpory programů boje proti drogám. Za jiný závažný problém označil všeobecně nízkou úroveň seriózní informovanosti o konkrétních projevech drogové závislosti a o tom, co je v těchto případech dělat na veřejnosti. Toto se týká i policistů, včetně policistů na nejnižších stupních výkonu služby. Proto se pozornost britských kolegů mimo jiné zaměřuje na sovětu v tomto směru. V diskusi inspektor Groves zhodnotil svoji návštěvu Národní protidrogové centrály ÚOOZ S KP P ČR. Za hlavní dojem z této návštěvy označil vysokou profesionalitu přístupu Národní protidrogové centrály k problematice drog. V diskusi se zkonstatovalo, že problematika drog, která je nyní vlastní britským kolegům v oblasti boje proti drogám, se postupně objevuje a bude objevovat i v České republice.

Inspektor Beckley informoval účastníky pracovního setkání o partnerském přístupu v otázkách národnostních a rasových konfliktů. Zdůraznil zejména neúčinnost dřívějších, čistě represivních přístupů policie k etnickým menšinám ve Velké Británii, který vedl k vlně rasového násilí. Za podstatné označil porozumění ke zvláštnostem jiné kultury, ochranu minoritních společenství před zločinem a získávání policistů z řad etnických menšin a speciální výcvik policistů v problematice etnických komunit. Informovanost o problému i zde považuje za zásadní problém nejen v policii, ale i v celé společnosti. Diskuse směřovala k tomu, že podobné otázky jsou stále aktuálnější i v České republice a to ve vztahu k Rómům, Vietnamcům a jiným etnickým skupinám.

ŽÁDNÁ LIBERALIZACE V DROGOVÉ POLITICE

REDAKČNÍ RADA

Ve dnech 10. až 12. února 1995 se pracovníci Národní protidrogové centrály ÚOOZ S KP P ČR zúčastnili zasedání expertů, které se konalo pod názvem „Žádná liberalizace v drogové politice“ ve Wildbad Kreuth v SRN. Zasedání expertů pořádala instituce „Nadace Hannse SEIDELA“, akademie pro politiku a události v Mnichově

Zasedání se zúčastnili pracovníci širokého spektra těch institucí, které se ve svých zemích aktivně zabývají drogovou problematikou. Nejednalo se pouze o instituce s represivním zaměřením, ale i o ty, které se v oblasti drog „a priori“ zabývají prevencí případně lékařskou a sociální stránkou dané problematiky.

Ze zasedání expertů vyloučily následující informace, myšlenky a stanoviska z přednesených příspěvků.

Dr. Gunther BECKSTEIN, ministr vnitra Spolkové země Bavorsko ve své přednášce upozornil na nutnost využívat každou příležitost a poukazovat na nebezpečí konzumace drog a na nebezpečnost v dnešní době vedené „liberalizační“ diskuse, které se odklonily od podstaty věci a zpolitizovaly se, ne-li přímo zideologizovaly. Od roku 1992 se počet porušení „drogového“ zákona zvýšil v Bavorsku o 72%, ve srovnání s rokem 1993 o 21,2% a bylo registrováno 20 000 deliktů. 60% nárůst se týká přestupků, kde byl zneužit některý z produktů konopí. Oproti roku 1993 byl registrován nárůst „prvokonzumentů“ o 16%. Počet drogově závislých v Bavorsku je odhadován na 10 000 (SRN cca 120 000, kteří spáchají ročně cca 4,5 milionů trestných činů). Velké procento závislých osob je infikováno virem HIV případně nemocí AIDS. Stále častěji dochází k polytoxikomanii, což znamená konzumaci více druhů drog, v důsledku čehož se zvětšuje nebezpečné ohrožení života při vzájemném protichůdném působení aplikovaných drog.

Jeden z důvodů, proč počty registrovaných deliktů stoupaly je i v masmédiích prezentovaná špatná interpretace závěrů Spolkového ústavního soudu, díky které je falešně vyvoláván dojem, že konzumace kanabisových produktů v „malém množství“ je naprosto beztrestná.

Další částí přednášky Dr. Becksteina byla otázka požadavků, které zaznívají v současné diskusi o legalizaci. Prvním požadavkem je „legalizace“, tedy volná dostupnost všech drog a vytvoření takzvaného „volného trhu“, případně volná dostupnost některých méně rizikových druhů drog, přičemž se poukazuje na princip „netrestnosti sebepoškozování“ a dále na to, že se s vytvořením „volného trhu“ dojde k takovému snížení cen, že obchod s drogami ztratí svoji lukrativnost. Zde je nutné oponovat tím, že stát má nejvyšší povinnost chránit zdraví občana a ne pouze přihlížet, jak postupně propadá závislosti, která vede často až ke smrti. Mnoha výzkumy byla prokázána nebezpečnost produktů konopí. Tvrzení, že každý kdo „zkusí“ cannabis bude závislý na drogách není zcela správné, ale je neoddiskutovatelné, že vysoké procento drogově závislých začalo svoji „kariéru“ právě konopím. Volný přístup k drogám by dále vedl k velkému nárůstu počtu konzumentů a tedy i následných nákladů na lékařskou péči, stejně jako náklady na poradenství, různé druhy terapií a stejně tak by se zvyšoval počet výpadků v zaměstnání a z nich plynoucích hospodářských ztrát. I při nízkých tržních cenách drog by bylo nutno jistou cenu platit a celkový finanční objem by se díky rozšířenému trhu nezmenšil.

Druhým požadavkem legalizace je „kontrolovaný výdej“ drog, především opiátů, řízený buď státem nebo prováděná lékaři, čímž by došlo k poklesu související kriminality (páchané za účelem získání finančních prostředků nutných na drogy), snížení počtu úmrtí a opětovně k likvidaci nelegálního trhu. Zde je nutno opět oponovat tím, že velká část závislých osob není tak jako tak schopna pravidelně docházet do zaměstnání a finanční prostředky by si

závislé osoby opatřovali pácháním trestné činnosti. Možný částečný pokles počtu spáchaných deliktů však v žádném případě nevyváží související nárůst počtu konzumentů drog. S možností výdeje drog lékaři úzce souvisí problematická otázka, jak stanovit kritéria a tím vymezit okruh osob, kterým budou drogy vydávány. Tímto vymezením by se pouze organizovanému zločinu otevřely nové trhy, kde by platila stejná pravidla a stejné zákony jako nyní.

Třetím požadavkem legalizace je „držba malých množství drog pro vlastní potřebu“. První setkání s drogou probíhá nejčastěji v soukromých prostorách a je tedy do značné míry vyloučená možnost, že jsou tvrdě potrestáni ti, kteří drogu skutečně pouze vyzkoušejí. Stanovení určité dávky by ale vedlo k tomu, že možnosti orgánů činných v trestním řízení postihnout skutečné dealery drog by se podstatně zmenšily.

Závěrem přednášky bylo konstatováno, že snaha pomoci drogově závislé osobě se nesmí omezit na zavádění substitučních programů (a tedy vlastně prodlužování období závislosti), ale musí zásadně směřovat k dosažení úplné abstinence.

Přednášku na téma MEZINÁRODNÍ DIMENZE DROGOVÉ KRIMINALITY přednesl Hermann ZIEGENAUS, prezident Zemského kriminálního úřadu v Mnichově.

Konstatoval, že mezinárodní obchod s omamnými a psychotropními látkami je exemplární příklad mezinárodně organizované kriminality, přičemž snahy o evropskou integraci a politické změny v bývalé „východní“ Evropě přispěly značnou měrou ke zlepšení podmínek pro organizace, které se obchodu s drogami věnují. Tyto organizace se svojí strukturou, organizací práce využitím moderního managementu a technických prostředků podobají velkým nadnárodním hospodářským společnostem či firmám. Vyjímkou není ani využívání velkých bank a firem, a to především k „praní špinavých peněz“ a k jejich následnému uvedení do normálního hospodářského života. Sídla krycích firem či společností jsou umísťována do těch zemí, kde jsou k dispozici pouze slabé (případně vůbec žádné) zákonné možnosti, jak praní špinavých peněz registrovat a následně postihovat.

K boji proti drogovému problému bylo mezinárodním společenstvím vytvořeno několik konceptů, ve kterých pro ratifikující státy zakotvena, ne-li nezákonnost konzumace drog, tak přinejmenším jejich držba. Ve skutečnosti byla konvence OSN z roku 1988 ratifikována relativně málo státy.

V přednášce bylo potvrzeno, že nejdůležitější oblastí pěstování rostlin, ze kterých jsou drogy vyráběny a nejdůležitější oblastí, kde je zpracováván finální produkt jsou i nadále oblast takzvaného ZLATÉHO PŮLMĚSÍCE (Pákistán, Afghánistán, Irán) odkud pochází 70 % heroinu nabízeného na evropských trzích a 20 % heroinu na trzích severoamerických. Roční produkce se odhaduje na 550 tun heroinu. Afghánistán je kromě toho producentem velmi kvalitního konopí. Další z významných oblastí produkce heroinu je takzvaný ZLATÝ TROJÚHELNÍK (Thajsko, Barma, Laos), odkud roční produkce činí cca 250 – 260 tun heroinu. Pověstná je především výtěžnost zdejších doposud ustanovených laboratoří, z nichž každá je schopná vyprodukovat denně až 60 kg heroinu. Velkým nebezpečím pro efektivní boj proti výrobcům drog v těchto oblastech je vzájemná provázanost politických špiček zmíněných zemí s producenty drog, hospodářská nestabilita zmíněných oblastí a zainteresovanost značného počtu obyvatel na produkci především opiového máku. Jako třetí nejproduktivnější oblast výroby především surového opia se jeví některé státy bývalého Sovětského svazu a ti Turkmenistán, Uzbekistán a Tádžikistán, kde se podle odhadů ročně vyprodukuje 1500 tun surového opia. Také stále roste produkce heroinu a to především díky snadné dostupnosti chemických látek, používaných ve zdejších textilním průmyslu. Současně roste i role Ruska jako tranzitní země pro přepravu drog do západních oblastí Evropy a dále jako země vhodná pro „vyprání peněz“ z obchodu s drogami. Státy, kde je nejvíce pěstována koka a vyráběná kokainová báze a kokain jsou Bolívie, Peru a Kolumbie, přičemž v Kolumbii

jsou patrné snahy o zavádění pěstování i opiového máku. Například v Bolívii se příjmy z činnosti související s drogami odhadují na 21 % zemědělské produkce země a 7 % hrubého národního produktu. Největší roli v pěstování konopí hrají severoafrické země, mezi nimi především Maroko. Tato oblast má stále rostoucí roli i v obchodu s jihoamerickým kokainem, kdy jsou k jeho pašování využívány tradiční cesty, po kterých se pašoval hašiš.

Evropské země jsou především odbytištěm drog případně jsou využívány jako země tranzitní. Polsko je významným producentem syntetických drog a rozšiřují se i prostory, kde se pěstuje mák, základní surovina pro výrobu takzvané „polské polévky“. Rumunsko je oblastí, kde působí mnoho tureckých skupin, organizujících odtud obchod s heroinem, který po změně státního režimu přešel pod jejich kontrolu z rukou rumunské tajné služby. Zvláštním prvkem je pěstování konopí v Holandsku ve sklepích, přičemž toto konopí vykazuje velmi vysoký obsah THC.

Na závěr přednášky se konstatovalo, že účinně postupovat proti mezinárodně organizovaným skupinám lze pouze při úzké mezinárodní spolupráci zainteresovaných států, které musí neustále se měnícími podmínkami přizpůsobovat formy boje. Zákonodárství jednotlivých států musí vytvořit možnosti, jak postihovat obchodníky s drogami na nejcitlivějším místě, a to v oblasti jejich zisků. To znamená vytvořit podmínky pro zabránění tomu, aby takto získané peníze byly uvedeny do normálního hospodářského života. Dále je nutné zlepšení možností postihu obchodníku s drogami v mezinárodním měřítku například zrychlením procesu vyžadování právní pomoci a podobně.

Třetí přednášku přednesl Prof. Dr. Karl-Ludwig TASCHNER, ředitel psychiatrické kliniky Občanské nemocnice ve Stuttgartu. Tato přednáška byla zaměřená na zdůraznění škodlivosti konzumace drog jako takových s bližším zaměřením na produkty konopí, především hašiše a na jeho některými „zastánci“ požadovanou takzvanou volnou dostupnost. Proti těmto snahám mluví především celková orientace německé drogové politiky, kterou není možno zcela změnit. Je dodržován ten princip, že s osobou drogově závislou je jednáno jako s osobou nemocnou, která se provinila proti zákonům a je proti ní postupováno za užití principu „léčení před trestem“, k čemuž má platné německé právo dostatek zákonných prostředků. Jejich důsledným využíváním je potom dosahováno toho, že jsou trestně postihováni ti, kteří se obchodu s drogami či jejich šíření věnují ze ziskových důvodů, s úmyslem obohatit se a přitom sami nejsou na konzumaci drog závislí.

Prof. Dr. Taschner konstatoval, že v Německu je zachyceno v souvislosti s drogami stoupající uvědomění obyvatelstva a trend v chování občanů, kteří dobrému zdravotnímu stavu připisují stále větší důležitost.

Mezinárodní zkušenosti s „volným“ přístupem k drogám jako například léta 1914 až 1923 v USA, kdy velkorysý přístup především k opiátům měl za následek silně rostoucí počty drogově závislých a počátek až do dnes trvající drogové vlny. V letech 1959 až 1964 ve Velké Británii program předepisování heroinu a morfinu drogově závislým, měl za výsledek silný nárůst počtu závislých. V letech 1965 až 1967 ve Švédsku opiáty mohly být lékařem předepsány závislým osobám. Výsledkem bylo zdvojnásobení počtu závislých a ve Stockholmu během jediného roku došlo k prodeji takto předepsaných drog na „černém trhu“. Od roku 1978 Švýcarsko zavedlo takzvané metadonové programy. K odklonu od původního rozsahu těchto programů došlo v roce 1987. Výsledkem je rozšíření drogové problematiky a vytvoření jedné z největších otevřených drogových scén v centru Curychu a nárůstu počtu mrtvých až na 405 za rok 1991.

Závěrem přednášky byla připomenuta nebezpečnost drog. Ta spočívá zejména ve vytváření závislosti, v atypických průbězích omámení, ve vytváření psychóz, jejichž počátek byl podmíněn konzumací drog. Dále v otravách, ve vytváření „anti-motivačního“ syndromu lhostejnosti, pasivity a apatie, v sociálních následcích, v možnosti přechodu na silněji působící a tedy nebezpečnější drogy a v nespolední řadě v chybném chování v silničním provozu.

Čtvrtá přednáška byla zaměřena na problém závislosti v obecnějším slova smyslu. Přednesl ji Dr. Rolf BAUMANN, ministerský rada ministerstva práce, sociálních věcí, rodiny, žen a zdravotnictví Spolkové země Bavorsko. Dne údajů ministerstva je v Bavorsku celkem asi 400 000 závislých osob (největší množství na alkoholu), z toho 60 000 na léčivech (2/3 žen) a 10 000 na drogách, z nichž je dle odhadů 20 až 40% infikovaných virem HIV. Jako skutečnost svědčící proti jakémukoli uvolnění přístupu k drogám bylo zdůrazněno to, že závislost se netýká pouze jednotlivce samého, ale jeho chování ovlivňuje celé jeho sociální prostředí. Dále byla položena otázka s negativní odpovědí a to, je-li společnost jako taková schopna přijmout ještě jednu nebo i více legálních drog – kromě alkoholu a to se všemi dopady, které by tato legalizace přinesla.

Pátá přednáška přednesená Prof. Dr. Geroldem KAUERTEM, ze Střediska pro právní medicínu Frankfurt, byla zaměřena na vliv drog v silničním provozu a zejména produktů konopí.

Prof. Kauert konstatoval, že společně s počtem konzumentů drog roste i počet řidičů, kteří řídí vozidlo pod vlivem drog. Jak bylo zjištěno, z celkového množství „pozitivních“ řidičů bylo 50 % pod vlivem produktů kanabisu, 20 % pod vlivem kokainu a 5-10 % pod vlivem opiátů. Časté bylo zjištění kombinace alkoholu a drogy, kdy poměr mezi koncentrací alkoholu nebo drogy a jejich účinkem je naprosto odlišný. Typickým příkladem pro jízdu pod vlivem drog je naprosto nekoordinované a neočekávané odbočování vozidel, která tyto řidiči řídí.. doba neschopnosti řídit po konzumaci produktů konopí byla stanovena na 6 – 8 hodin, přičemž přítomnost drogy v organismu lze zjistit i po 24 hodinách. V současné době nelze stanovit jakési hraniční dávky drogy v krvi vzhledem k relativně málo provedeným měřením. Za jistou orientační hranici pro produkty konopí lze stanovit 1-10 nanogramů THC v 1 ml krve (pro srovnání 1,5 promile alkoholu v krvi znamená 1,5 milionů nanogramů etylalkoholu v 1 ml krve). V silničním provozu jsou obzvláště nebezpečná stimulantia a to pro svůj „obrácený“ efekt na konci doby působení, kdy dochází ke stavům ochablosti, otupělosti, spavosti a celkového oslabení. Jak bylo zjištěno z výzkumů zaměřených na konzumaci metadonu, v celkovém průměru 30-40 % z nich konzumuje dodatečně další drogy všech druhů.

V průběhu závěrečné pódiové diskuse zaznělo z více stran, že jakýkoli posun k uvolnění přístupu k drogám přináší pouze enormní nárůst počtu konzumentů drog se všemi jeho společenskými, sociálními a politickými dopady. Restriktivním přístupem v kombinaci s odpovídajícími terapeutickými možnostmi na více úrovních lze počty konzumentů drog a následně počty zemřelých, hospodářské ztráty související s kriminalitou a další následky znatelně snížit.

NAVRHOVANÉ ZMĚNY NIZOZEMSKÉ DROGOVÉ POLITIKY

REDAKČNÍ RADA

Zpráva je převzata ze Švýcarského deníku NEUE ZÜRCHER ZEITUNG a informuje o některých připravovaných změnách nizozemské drogové politiky. Hlavními důvody zamýšlených opatření je rozsáhlá kritika ze zahraničí (především sousedních států) a znepokojení nizozemského obyvatelstva, které odmítá dále tolerovat problémy spojené s působením domácích i zahraničních narkomanů.

Rostoucí tlak ze zahraničí ovlivňuje nizozemskou drogovou politiku. S velkým zájmem očekávaný dokument o drogové politice sociálně-liberální vlády byl podle prvních informací z Haagu silně ovlivněn kritickými hlasy ze sousedních států. Nizozemská vláda se především snaží o drastické snížení „tolerovaného“ množství měkkých drog. V budoucnu bude policie „přehlížet“ pouze 5 gramů hašiše nebo marihuany místo dosavadních 30 gramů. Pro tak malé množství měkkých drog se údajně cizincům nevyplatí drogová turistika do Amsterdamu nebo Rotterdamu. V případě, že bude překročena hranice tolerovaného množství měkkých drog, je nizozemská policie rozhodnuta cizincům drogy, nakoupené v nizozemských kavárnách odebrat.

Současně chce nizozemská vláda usnadnit činnost kaváren, které prodávají měkké drogy. Pokud budou zásobeny výhradně domácími drobnými pěstiteli konopí, budou moci legálně skladovat měkké drogy v množství až do několika set gramů. Dosud neexistovala pro prodej měkkých drog v přibližně 1500 kavárnách žádná právní norma, takže byly zcela závislé na svévolných rozhodnutích místních úřadů a v zásobování převážně na dodávkách od nelegálních obchodníků s drogami. Pěstování indického konopí, z kterého se připravuje marihuana a hašiš, bude tolerováno v případech drobných producentů dodávajících měkké drogy na tuzemský trh. Oproti tomu velcí producenti kanabisových drog mají být, stejně jako dovozci měkkých drog ze zahraničí, stíháni mnohem přísněji. Podle odhadu expertů je již dnes v Nizozemsku přibližně 50 000 malých pěstitelů konopí, kteří zásobují polovinu kaváren v zemi.

U tvrdých drog chce vláda připustit pouze opatrné experimenty s výdejem heroínu za přísného lékařského dozoru. Současně má být zřízeno speciální vězení, ve kterém bude možno držet narkomany podezřelé ze spáchání trestného činu až do 1 roku bez soudního rozhodnutí. Policie má získat nezbytné prostředky pro boj s profesionálními obchodníky s drogami. Také počet kaváren, ve kterých je možné koupit měkké drogy, bude v souladu s dřívějším oznámením snížen na polovinu. Nový zákon má umožnit i rychlé uzavření podezřelých drogových center.

Levicově-liberální ministryně spravedlnosti Sordragerová však zdůrazňuje, že plánovaná opatření neznamenaají žádné zvraty v dosavadní liberální drogové politice. Nesprávné jsou údaje i tvrzení v tisku, že nizozemská vláda se rozhodla k uzavírání kaváren pod tlakem ze zahraničí. Ministryně dodala, že haagská drogová politika není v žádném případě určována Bonnem nebo Bruselem. Příčinou těchto rozporuplných výroků je především předvolební kampaň vládnoucí strany Demokraté 66, která slibovala svým voličům další liberalizaci drogové politiky. Sordragerová prohlásila na adresu své švédské kolegyně, že obdivuje politiky, kteří věří iluzi, že konzumace drog může být zcela odstraněna. Švédská ministryně spravedlnosti Freivaldsová se totiž před krátkou dobou zařadila mezi kritiky nizozemské drogové politiky, když prohlásila, že může svou nizozemskou kolegyni přesvědčit o tom, že je reálné vytvoření světa bez drog.

K nejostřejším kritikům nizozemské drogové politiky tolerování měkkých drog patří již dlouho Francie. Postoj nizozemské vlády umožňuje početným francouzským turistům levné a snadné obstarání měkkých drog i tvrdých drog. V červnu 1995 zdůraznila Francie svůj opětovný odklad zavedení některých ustanovení Schengenské dohody o svobodném pohybu osob především nizozemskou drogovou politikou. Také návštěvy německého spolkového kancléře a francouzského prezidenta v Haagu, které jsou připravovány na konec roku 1995, jsou v nizozemském tisku spojovány s drogovou politikou.

Vedle tlaku ze zahraničí nelze přehlédnout ani stížnosti z řad vlastního obyvatelstva, které nesouhlasí s tím, že drogová scéna ovládla v řadě měst celé čtvrti. Podle výzkumu veřejného mínění, který provedla amsterodamská univerzita, je podle názoru 75% dotazovaných nizozemských občanů přístup úřadů k narkomanům příliš tolerantní. Pro úplnou legalizaci měkkých drog se naopak vyslovilo pouze 10% dotazovaných.

V Rotterdamu probíhá již od poloviny července 1995 pořádková akce VICTOR. Nasazením stovky policistů má být narušen zavedený obchod s drogami. V prvním dílčím vyhodnocení uvedl starosta Peper, že drogy byly zatím odebrány 1300 drogovým turistům a obchodníkům, z nichž třetina byli cizinci. Starosta slíbil občanům svého města, že akce bude pokračovat tak dlouho, dokud ve všech městských čtvrtích nebudou obnoveny normální poměry. Přibližně polovina drogových center již byla uzavřena. Zmizel již také proslulý „peron nula“ na rotterdamském nádraží, kde mohli zahraniční turisté hned po příjezdu do země obdivovat obzvláštní toleranci v prodeji měkkých drog. I když starosta ujistil, že pořádková akce je prováděná v zájmu vlastních obyvatel, nezanedbatelnou roli hraje i fakt, že Rotterdam je první nizozemskou zastávkou na trase francouzských drogových turistů.

VÝBĚR ZAHRANIČNÍCH INFORMACÍ K PROBLEMATICE DROG

REDAKČNÍ RADA

SRN.

Drogová statistika v SRN za rok 1994. I když se počet úmrtí v důsledku konzumace drog v SRN v roce 1994 dále snížil, došlo současně k nárůstu počtu prvokonzumentů tvrdých drog a zvýšilo se množství zabavených drog. Vláda bude i nadále trvat na trestnosti nedovoleného držení a konzumace drog.

V roce 1994 bylo registrováno 1624 úmrtí toxikomanů (v roce 1993 zemřelo 1738 narkomanů). Současně však došlo ke zvýšení prvokonzumentů drog. Ve srovnání s rokem 1993, kdy bylo zaznamenáno 13 050 prvokonzumentů, vzrostl v roce 1994 jejich počet o 11,2% na 14 500.

Stále větší rozměr nabývá pašování drog. Policisté a celníci zajistili v roce 1994 celkem 1590 kg heroinu, to je téměř o 500 kg více než v roce 1993. Polovina zabaveného množství heroinu byla součástí zásilek přepravovaných do SRN z Turecka po „Balkánské trase“. Druhá polovina však byla zajištěna na německo-nizozemských hranicích.

V roce 1994 bylo zabaveno téměř 22 tun marihuany (7,1 tuny v roce 1993). K nárůstu došlo i amfetaminů (ze 117 kg na 120 kg) a u LSD (z 23 040 na 29 600 dávek). Množství zabavených drog pokleslo v roce 1994 pouze u kokainu (z 1051 kg na 767 kg) a u hašiše (z 40245 kg na 4 033 kg).

Počet nově registrovaných konzumentů LSD stoupl v roce 1994 na dvojnásobek. Počet prvokonzumentů „disko drogy“ ECSTASY se zvýšil o 46,7%, prvokonzumentů kokainu o 33,2 % a amfetaminů o 24,1 %. Pravděpodobně v důsledku veřejné diskuse o negativních následcích konzumace heroinu stoupl počet prvokonzumentů této drogy pouze o 1,5 %, což dokazuje, že heroin přestává v SRN být moderní drogou.

I když počet úmrtí narkomanů klesá, obsah zprávy o drogové situaci v SRN v roce 1994 signalizuje do budoucnosti velmi nebezpečný vývoj. Trvale totiž stoupá konzumace kokainu a syntetických drog, což je možné považovat za alarmující trend. Přitom se zjišťuje, že mladiství si často vůbec neuvědomují nebezpečí spojené s konzumací těchto drog.

Die Welt a Süddeutsche Zeitung 22.2. 1995

Podle svazu Svobodných zařízení v drogové činnosti se politikové zabývají pouze drogovou kosmetikou. Společný závěr přibližně padesáti zařízení pro pomoc narkomanům a telefonních center pro ohrožené drogami zlehčuje význam náhradní drogy metadonu. Stále více mladších a labilních závislých osob se snaží získat pochybnou jistotu a přestupují na substituční program. Skutečností však je, že tento program představuje pouze další pokračování závislosti. Politikové by se proto měli více zajímat o pozadí vydávání náhradních drog. Jejich cílem by mělo být především posílení samoléčitelských sil narkomanů.

Süddeutsche Zeitung 11.1. 1995

V roce 1994 policie zaevidovala přibližně 22 000 drogových deliktů, což představuje nárůst o 10%. Počet vyšetřovaných podezřelých se zvýšil o 15% na 16 381, z toho 50% vyšetřovaných přišlo poprvé do styku s policií pro drogové delikty. V kartotéce Zemského kriminálního úřadu LKA je zaevidováno kolem 18 000 konzumentů tvrdých drog. Zemský ministr vnitra Bierzele k tomuto údaji dodal, že policie bude bojovat proti obchodování s

drogami na všech úrovních, to je i proti maloobchodu, neboť „dealeři násobí drogovou závislost“. Dále je nutno přihlídnout k tomu, že více než 70% malých obchodníků s drogami patří mezi konzumenty drog.

Podíl zahraničních státních příslušníků obviněných z ilegálního prodeje nebo pašování drog je podle ministra přibližně 50%. Podle představ policie se stále zvyšuje zájem především o syntetické drogy.

Frankfurter Allgemeine Zeitung 19.1.1995

V Hamburském přístavu zabavili policisté a celníci zísilkou 400 kg kokainu. Droga byla uložena v lodním kontejneru mezi sáčky s cukrem. Jedná se o největší množství kokainu, které bylo dosud zabaveno v Hamburku. Loď do Hamburku přijela z Jižní Ameriky. Kokain byl obalen pryží a přelepen lepicí páskou, aby byla snížena možnost objevení drogy služebními psy.

Frankfurter Allgemeine Zeitung 13.3.1995

Doplnění redakce.

Úspěšnému zákroku hamburských policistů a celníků předcházelo předání informací z případu rozpracovaného policisty Národní protidrogové centrály ÚOOZ S KP P ČR. Ty byly předány v rámci součinnosti se zahraničními kolegy a na jejich základě byla akce úspěšná.

RAKOUSKO

Syntetické drogy nahradí podle názoru šéfa rakouské bezpečnosti Michaela Sikiho tradiční drogy heroin a kokain. Právní instituce ve vztahu k obávaným „design“ drogám je přitom více než neúplná. Přesto je policie rozhodnuta zaměřit své aktivity především proti klubové scéně.

Drogy vytvořené „rýsovacím prkně“ jsou mnohonásobně silnější než klasické drogy, které jsou v současnosti k dostání na trhu. Tyto drogy vyvolávají velmi rychlou, v mnoha případech okamžitou závislost.

Kurier 1.2. 1995

ŠVÝCARSKO

Pralinky plněné kokainem byly důvodem k uvěznění dvou brazilských pašeráků drog. Curyšský Vrchní soud potvrdil rozsudek soud nižší instance, který pašeráky odsoudil k pěti a k pěti a půl letům vězení. Obžalovaní se podle soudního procesu pokusili v únoru 1993 společně se třemi spolupachateli propašovat do Švýcarska téměř 4 kilogramy kokainu ukrytého v pralínkách. Vrchní soud je obvinil z organizování a provedení rozsáhlého transportu drog.

Neue Zürcher Zeitung 9.3. 1995

Zaměstnanec švýcarské letecké společnosti Swiss Air byl v Thajsku zatčen a obviněn z držení drog. Podle sdělení policie bylo v jeho zavazadle objeveno 1930 kapslí s amfetaminem. Zatčený uvedl, že droga je určena pro jeho vlastní potřebu na dobu příštích deseti let.

Frankfurter Allgemeine Zeitung 18.3.1995

Přibližně 10% všech dopravních nehod na švýcarských silnicích je spojeno s drogami (včetně alkoholu) nebo léky. V poslední letech policie stále častěji zjišťuje při rozborech krve nebo moče přítomnost hašiše, heroinu, kokainu nebo léků. Z těchto důvodů chce Rada pro bezpečnost silničního provozu upozornit obyvatelstvo na nebezpečí jízdy pod vlivem alkoholu, drog a léků formou vyhlášení kampaně s motem „NO DRINKS, NO DRUGS, NO PROBLEMS“ (nepij alkohol, nekonzumuj drogy a nebudou problémy).

Neue Zürcher Zeitung 28.3. 1995

NIZOZEMSKO

Při hraničních kontrolách zabyvili nizozemští celníci v roce 1994 o 50% drog více než v roce 1993. Podle zprávy nizozemského ministerstva financí celníci zabavili celkem 188 353 kg drog. Jednalo se o 1 100 jednotlivých případů.

Frankfurter Allgemeine Zeitung 19.1.1995

Špičkový politik pravicové liberální nizozemské vládní strany se vyslovil pro případný obrat v nizozemské drogové politice. Bývalý ministr spravedlnosti a kandidát na funkci předsedy první komory parlamentu Korthals Altes se na rozdíl od současné ministryně spravedlnosti Sordragerové, která požaduje kontrolovanou legalizaci „kaváren“, a jejich dodavatelů, vyslovil pro podstatné ztížení pravidel a eventuálně také pro totální zákaz měkkých drog. Jako důvod Altes uvedl, že pokračování současné drogové politiky by se Nizozemsko mohlo dostat do mezinárodní izolace. Zmatek a kritické názory, související s tvorbou jasné drogové politiky vyvolalo také nedávné oznámení úřadů města Amsterdamu. Město hodlá snížit počet svých 450 kaváren přibližně na polovinu takzvanou politikou „vymírání“. Od 1. června 1995 platí v kavárnách zákaz společného prodeje alkoholických nápojů a kanabisových drog.

Neue Zürcher Zeitung 4.4. 1995

Rada nizozemského města Amsterdamu za předsednictví starosty Schelto Patijna schválila nová opatření týkající se konzumace měkkých drog. Počet kaváren, ve kterých jsou volně prodávány měkké drogy, bude v krátké době snížena ze současných 450 na polovinu. Městská rada se rozhodla nechat hašišovou scénu v kavárnách nizozemského hlavního města „vyschnout“.

Die Welt 3.4. 1995

FRANCIE

Malí i velcí pašeráci drog jsou velmi vynalézaví. Tyto zkušenosti potvrdili také francouzští celníci, kteří v roce 1994 zabavili 55 tun drog. Drogy byly nalezeny v oděvech, v kufříku s kosmetikou, v žaludku a dokonce i v chrupu. Pašeráci v některých případech využívají velmi originální metody. Například v kufru z Jižní Ameriky, který byl v posledních dnech roku 1994 zabaven na letišti Charlese de Gaulle, nebyla droga ukryta ani v oděvech nebo s za dvojitým dnem, ale samotný kufr obsahoval 10 kg kokainové pasty. Chemickými rozpouštědly bylo možné drogu uvolnit. Oblíbeným úkrytem mnoha pašeráků je vlastní tělo. Pašeráci polykají prezervativy naplněné zabalnými kokainovými nebo heroinovými kuličkami. K usnadnění polykání se kondomy ponořují do vosku. V zubních protézách bylo

nalezeno celkem 30 kg drog, ukrytých pečlivě pod jednotlivými zuby. Ke klasickým úkrytům patří spodní prádlo, ramenní vycpávky, podpatky bot, lemy sukní, podšívky kabátu, spony opasků a lahvičky parfémů.

Pašeráci se neostýchají zapojit do své nezákonné činnosti i vlastní děti. V cestovních kufrech bylo nalezeno 5 kg kokainu. Při pašování drog v automobilu se využívají rezervy, pneumatiky, obložení dveří, poznávací značky. Často se používá také palivová nádrž, neboť benzínový zápach přehluší pach drogy. Dobře vycvičený služební pes však i v tomto případě obvykle drogu objeví.

Také potraviny nejsou chráněny před zneužitím pašeráky. K překrytí typické vůně kokainu bývá pašovaná droga rozpuštěna ve víně nebo koňaku. Celníci našli i několik ulit hlemýžďů vyplněných drogami.

Die Welt 20.2. 1995

ITÁLIE

Italská policie objevila v blízkosti Turína velké množství kokainu, jedno z největších, které bylo zajištěno v Evropě. Tímto nálezem policie zahájila roční akci, kterou ukončila zatčením 40 osob. Podle sdělení policie byl již v březnu 1994 objeven kontejner s 5 500 kg drogy, pocházející z Kolumbie. Podle státního návládního Bruna Siclariho byla zásilka drog, deklarována jako náklad obuvi, obchodní transakcí mezi kolumbijskými drogovými kartely a kalabrijskou zločineckou organizací Ndrangheta. Přes švýcarské banky bylo zasláno do Jižní Ameriky nejméně 32 miliard italských lir.

Neue Zürcher Zeitung 23.3. 1995

USA

Většina Američanů včetně politiků je proti legalizaci drog. Spojené státy dodnes platí daň za zmařené životy, strach, násilí a zdravotně poškozené novorozence z 60 let, kdy si mladá generace, propagující „kulturu protestu“ obdobným způsobem vybojovala „tichou dekriminální“ konzumaci drog.

Institut sociálního výzkumu Univerzity v Michiganu zjistil, že legální užívání drog mezi studenty středních škol stoupá. Podle zpracované studie se mezi mládeží zvyšovalo užívání drog přibližně do konce 70. let. Od 80. let byl zaznamenán dlouhodobý pokles a až v roce 1991 došlo k novému nárůstu počtu konzumentů.

Uvedená studie uvádí, že mládež v dnešní době slyší mnohem méně argumentů odsuzujících konzumaci drog než názorů oslavujících a propagujících drogy.

Drogová kriminalita nesouvisí pouze s úsilím narkomanů získat prostředky na nákup drog. Často jsou násilné trestné činy narkomanů páčány až po konzumaci drog nebo souvisejí se získáváním základních prostředků na obživu, neboť většina narkomanů není schopná se živit vlastní prací. Pokud by byla schválena legalizace drog, vzrostl by počet narkomanů a tím by se současně zvýšila i drogová kriminalita.

International Herald Tribune 4.1. 1995